

Sångpostillan - Nionde söndagen efter Trefaldighet

Bidrag från Bengt Pleijel
2008-05-14
Senast uppdaterad 2020-08-03

Nionde söndagen efter Trefaldighet

Goda förvaltare

Tredje årgångens läsningar:

GT-text: Amos 8:4-7

Epistel: Andra Timotheosbrevet 4:1-7

Evangelium: Lukas 16:1-13

Psaltarpsalm: 8

Dagens bön:

Barmhärtige Gud,

du som anförtror ditt rike åt svaga människor,

ge oss nåd att vilja det du vill

och älska dig överallt på jorden,

så att vi tjänar dig av hela vårt hjärta.

Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.

Amen.

Nionde söndagen efter Trefaldighet är söndagen som vill få oss att upptäcka glädjen i att vara goda förvaltare. Gud anförtror sitt rike till svaga människor och ger oss uppdraget att förvalta hans skapelse. Kristus hjälten han allena, vill hjälpa oss med detta, som det står i psalmen 581. Vi ska sjunga oss in i dagens budskap med hjälp av den psalmen, skriven år 1919 av veterinären Gustav Thorsell i Stockholm. Melodin gjordes 1649 av Johan Crüger, en av 1600-talets främsta koralskapare.

Predikans text: Lukas 16:1-13

Jesus sade till sina lärjungar: ”Det var en rik man som hade en förvaltare, och denne beskylldes för att förskingra hans förmögenhet. Mannen kallade till sig honom och sade: ’Vad är det jag hör om dig? Lämna in dina räkenskaper, du kan inte vara kvar som förvaltare.’

Förvaltaren tänkte: ’Vad skall jag göra nu när min herre avskedar mig? Gräva orkar jag inte, och tigga skäms jag för. Jo, jag vet vad jag skall göra så att folk tar emot mig i sina hus, när jag mister min tjänst.’ Han skickade efter dem som var skuldsatta hos hans herre, en i sänder, och frågade den förste hur mycket han var skyldig. ’Hundra krus olja’, svarade mannen. Då sade han: ’Här är ditt skuldebrev, sätt dig genast ner och skriv femtio.’ Sedan frågade han näste man: ’Och du, hur mycket är du skyldig?’ - ’Hundra tunnor vete.’ Då sade han: ’Här är ditt skuldebrev. Skriv åttio.’ ”

Och Herren berömde den ohederlige förvaltaren för att han hade handlat klokt. ”Denna världens människor betar sig klokare mot sina egna än ljusets människor gör. Ja, jag säger er: använd den ohederliga mammon till att skaffa er vänner som tar emot er i evighetens hyddor när mammon lämnar er i sticket.

Den som är trogen i smått är trogen också i stort, och den som är ohederlig i smått är ohederlig också i stort. Om ni inte har varit trogna i fråga om den ohederliga mammon, vem vill då anförtro er det som har verkligt värde? Och om ni inte har varit trogna i fråga om andras egendom, vem vill då ge er det som skall tillhöra er?

Ingen tjänare kan tjäna två herrar. Antingen kommer han att hata den ene och älska den andre eller att hålla fast vid den ene och inte bry sig om den andre. Ni kan inte tjäna både Gud och mammon.

Vi läser psalm 581 vers 1.

Kristus, hjälten, han allena har mig löst ur tråldomsbandet.
Skulle jag ej honom tjäna all min tid i främlingslandet?
Han som verkar min förvandling, Herre över herrar alla,
varje tanke, ord och handling vill han styra och befalla.

Det var en rik man ..

Så börjar Jesus idag. Man lyssnade spänt då. Man lyssnar spänt idag. Det är spännande med lyx och glamour och dollar och euron.

Det var en rik man, en multimiljardär, en som badade i pengar som farbror Joakim. En rik man, avundad av många, älskad av skatteverket, fruktad för sin makts skull. Vi hade gärna bjudit in honom till kyrkan, placerat honom i en fin stol långt fram och hoppats att kollektstatistiken skulle gå upp ordentligt den dagen.

Men vi gör inte så. Vi låter den rike mannen vänta tills vi ger honom audiens. Vi faller inte för hans miljoner. Saliga är de enfaldiga, sa Jesus (Matteus 11:25, bibel 1917). En enfaldig människa är som knivbladet på en pennkniv. Hon faller bara åt ett håll. Det är bra att vara enfaldig. Annars blir vi så lätt mångfaldiga och faller än hit och än dit, precis som mormors små kråkor.

Orsaken till att vi låter den rike mannen vänta är att vi fått besök av en annan rik man. Det var en rik man. Vem då? Det är om honom vi sjunger i psalmen 581. Och det är han som talar till oss i dagens text.

Kontakten med Jesus kan göra oss himmelrika. All den himmelska världens välsignelser kan han ge åt oss.

Han kallar oss idag att vara förvaltare. Han anförtror sitt rike till svaga människor och han ger oss uppdraget att förvalta hans skapelse. Kristus hjälten han allena, vill hjälpa oss med detta.

Han vill idag starta en förvaltarkurs så att vi inte går i konkurs. På den kursen gör han många personliga saker i våra liv. Han lösar oss ur "tråldomsbandet", sjunger vi, vilket betyder att han förkunnar frihet från allt det som vill binda och fånga oss. I stället för att "tjäna pengar" får vi lära oss att "tjäna honom". När han tar in oss i sitt kraffält blir vi förändrade, förvandlade, förnyade i våra tankar, våra känslor, vår vilja, ja hela vårt sinne.

Många herrar och makter och rika män (och kvinnor) vill ta hand om oss. Men vi bekänner Jesus som vår Herre. Han vill hjälpa oss med tankar som vi tänker, med ord jag säger och med mina vardagsgärningar. Paulus har i dagens epistel ett ord till uppmuntran till oss som vill gå förvaltarkursen: Håll alltid huvudet kallt, var beredd att slita ont … (2 Tim 4:5).

Vi sjunger palm 581 vers 1.

Vi läser psalm 581 vers 2

Ensam skall jag ej förbida Herrens dag, som ingen känner.
När och fjärran kämpar, lider rikets barn, min konungs vänner.
Får hans saktmods milda ande oss i endräkt sammansluta,
skall vår väg i mörko lande himmelsk klarhet övergjuta.

Det var en rik man, berättar Jesus.

Vi lät den rike mannen sitta ett tag i väntrummet. Men nu ger vi honom audiens. Han sätter sig ned, ser lite skrädd ut. Han är inte van att bli behandlad som den som behöver hjälp. Efter ett tag berättar han sin historia.

Han var rik, det medger han. Men han hade alltid varit en rättskaffens människa. Han hade ärvt sina miljarder på ett hederligt sätt.

Han hade anställt en förvaltare. En duktig karl med goda vitsord. Han hade alltid litat på honom.. Men nu hade det hänt något väldigt tråkigt. Han hade upptäckt att många miljoner bara runnit iväg. Mannen var en förskingrare.

Och vad värre är, sa den rike mannen, det är att han fortsatte med sitt fiffel sedan jag gett honom sparken. Jag kom på honom med en massa urkundsförfalskningar. Han fick folk att skriva ned sina skuldebrev.

Men faktiskt tyckte jag, sa den rike mannen, att han trots allt var rätt så smart.

Sedan den rike pratat färdigt och sitter där tyst, tar vi fram vår bibel och läser i Lukas rapport om denna händelse enligt Folkbibeln: Och hans herre berömde den ohederlige förvaltaren för att han hade handlat klokt.

Den rike mannen berömde honom inte för att han handlat rätt utan för att han hade handlat klokt. Han hade fixat sin egen framtid. Han fick många vänner som skulle ta hand om honom så han slapp jobba eller tigga för att få något att äta. En rik multimiljardär uppskattar de smarta. Man blir inte multimiljardär utan att själv vara smart.

Men sedan läser vi i Lukas rapport i Bibel 2000 och då studsar vi. Där står:

Och Herren berömde den ohederlige förvaltaren för att han hade handlat klokt.

Herren – det syftar på Jesus. Skulle Jesus ha berömt en förskingrare? Vad vill han i så fall säga oss? Vill han sätta oss på plats, vi som gärna dömer ut människor som fifflar och är oärliga och skumma? Vi letar ju gärna fram sådana i vår Granskning och berättar om dem för våra vänner av ordning och heder.

Lämna domen till mig, säger Jesus till oss. Och tänk efter vad ni kan lära er av denne man. Han handlade inte rätt. Men han handlade klokt.

”Denna världens människor betar sig klokare mot sina egna än ljusets människor gör." Ni som är mina anhängare och följare ta emot mitt ljus, ni handlar ofta rätt så korkat, vill Jesus säga oss. Och så fortsätter han:

Ja, jag säger er: använd den ohederliga mammon till att skaffa er vänner som tar emot er i evighetens hyddor när mammon lämnar er i sticket.

Det finns ett bra sätt att utnyttja mammon, rikedomsguden, och lura honom på konfekten. Och det är att använda de pengar man har – inte för att skörda rikedomar för egen del utan för att skaffa vänner. Din generositet skulle till och med kunna få människor att tro på Guds generositet. Och då kan det hända att de människor du gläder med mammons ovilliga hjälp gör sällskap med dig till de eviga boningarna.

Världens människor, ja, till och med öppet skurkaktiga typer, vet minsann att skaffa sig vänner med mammons hjälp. Inte skall väl rikets barn vara mindre smarta!

Det är mycket som händer när Jesus blir min Herre och min kung och jag får vara hans förvaltare. Jag får både mål och mening med mitt liv. Jag lär mig handla både rätt och klokt.

Jag fastnar inte heller i min ensamhet. Mammon lämnar mig i sticket, säger Jesus. Men jag leds in i en stor vänkrets. De människor jag kan hjälpa och de som hjälper mig blir också min Konungs vänner. Se dig omkring. Dom finns där i din närhet. Vi behöver varandra. Tillsammans har vi tillgång till en fin hjälpare: hans saktmods milda ande. Saktmod = Jag får lära mig att gå fram med sakta mod, inte hävda mig och malla mig och trampa ned alla andra, som jag gör när mammon är min herre. För då blir man bländad, blind, självupptagen, egotrippad. Man glömmer rikets barn, min konungs vänner. När Jesus är min Herre lär jag mig handla rätt och klokt. Jag får himmelsk klarsyn även när det blir mörkt. Vi behöver det, ty ofta hamnar vi i mörko lande. (!)

Vi sjunger psalm 581 vers 2.

Vi läser psalm 581 vers 3.

Då vi livets goda delar, delar sorgerna som bränner,
beder varmt för dem som felar, villigt våra fel bekänner,
då av Andens röst vi ledes under bön i stilla stunder,
genom lydnad vi beredes till att se Guds dolda under.

Om man har mycket pengar och inte är särskilt ekonomisk och smart och inte begriper hur man placerar pengar i aktier och fonder behöver man en advokat, en duktig affärsjurist. Psalmversen här berättar om en advokat, som du kan anlita. Det är den helige Ande. Anden kallas ibland för Hjälparen. På grekiska säger man parákletos och på latin advocatus, orden betyder ”en man som kallar på för att stå vid ens sida”. Advokatarvodet är inte särskilt högt. Det är gratis och det ordet betyder av nåd.

Den helige Ande hjälper oss först och främst att se vad det betyder för oss att Jesus får vara Herre i våra liv. Om han inte får vara Herre då kommer det andra makter och krafter som rycker i oss. Vi blir splittrade och trasiga långt in i själen. Vi låter oss ryckas och slitas av mammon och många andra herrar. Det är svårt att gå balansgång och samtidigt se åt två håll. För att klara o krångliga och farliga liv vill den helige Ande hjälpa oss med fyra ting:

1. Öppnade ögon.

Vi får lära oss att se Guds dolda under: Hans verkliga rikedomar.

2. Öppnade öron.

Då kan vi av Andens röst ledas under bön i stilla stunder. Vad viktigt det är att ibland verkligen hitta stillheten vid Ordet. Gud

har något på hjärtat som han vill säga.

3. Öppnade hjärtan.

Vi får dela den sorg som bränner så många, smärtan, nöden, vågar möta människor omkring oss med innerlig medkänsla. Vi får varmt för dem som ramlat dit och då veta att jag själv är en syndare som behöver mycket barmhärtighet.

Förskingraren, som Jesus berättar om, kan lära oss något mycket klokt. Han toghand om människors skuldsedlar. Gör du så också. Vad gör du sedan med dem? Du lurar inte folk att förringa sin skuld. Men du berättar för dem att du känner en rik man som heter Jesus och som kan ta hand om deras skuld och betala den. Inte med guld eller silver utan med sitt heliga och dyra blod och sitt oskyldiga lidande och död. En som gjorde så sjöng så här:

Nu all min synd du tagit har – av fröjd vill hjärtat gråta
– Jag är ditt barn – du är min far – o salighetens gåta!
(psalm 234:4)

4. Öppnade händer

Mammon fångar dig i dina ägodelar. Du vill bara ha. Och du vill va. Något stort! Den helige Ande hjälper dig att se på Jesus på korset. Gör som han. Lyft din händer. Då tappar du allt ditt eget. Fångenskapen släpper. Du hittar en ny livsstil.

Vi sjunger om den i psalm 581 vers 3.

Vi läser psalm 581 vers 4.

Du som var till döden trofast, fostra oss att bliva trogna.
Ingen är på jorden bofast, vi för himlen måste mogna.
Lär oss här i timligheten kämpa utan all förfäran,
tills vi ser i härligheten dig som makten har och äran.

Den rike mannen hade suttit kvar i väntrummet och tjuvlyssnat på vad vi talat om därinne. Nu kom han in igen. Han var märkbart berörd. Vem är den där Jesus som du talat om? Vad innebär det att Jesus är min Herre? frågade han.

Vi berättar då för honom om en man som hittat att Jesus är Herre i hans liv. ”Jag har hittat högsta vinsten”, sa han. ”Allt det som jag räknat som stort och fint, mina examina, mina aktieportföljer, min berömmelse, min finna släkttavla, allt det blev plötsligt så värdelöst för mig. Jag kastade det på sophögen berättade han. Jag hade hittat högsta vinsten: Jesus, min Herre. (Läs om det i Filipperbrevet 3.)

När Jesus funnit oss och vi funnit honom har vi funnit en som verkligen är trofast och som kan hjälpa oss i trofasthetens livsstil. Jesus börjar alltid nerifrån. Han som en gång lämnade sin tron av kristall i den himmelska världen, steg ned i vår ensamhet, vår nöd, vår ensamhet. Det är som han vill ge oss ett nytt räknesätt.

När Gud kallar en människa till stora uppgifter i sin kyrka, till att va förvaltare av hans resurser, ser han först till dem som kan va trogna i vanligt vardagsarbete. Han kallar Mose när han vaktar får, Elisa när han plöjer åkern, Petrus när han fiskar. När han ser troheten i smått kan han ge uppgifter i stort.

När Jesus blir vår Herre vill han hjälpa oss på alla områden i våra liv. Det finns kanske oförlösta områden i våra liv. Man har en kl 11 på söndag kl 11 och en annan livsstil på lördag kl 23. Vi längtar efter både förnyelse och fördjupning.

När Jesus blir min Herre kommer en himmelsk klarhet. Han får det att lysa också om det grå och vardagliga, hjälper oss också med de små vardagssakerna i livet. Den som är trogen i smått är trogen också i stort. Och den som är ohederlig i smått är ohederlig också i stort.

Det är nyttiga ord för oss. Vi inbillar oss att det är i de stora uppgifterna vi ska tjäna Herren, i det som syns och hörs. Jesus pekar så ofta på hur betydelsefulla de små sakerna är. Han talar om att ge en bågare friskt vatten åt den törstige, han talar om kvinnan som ger allt hon äger i kollekt: två skärvar. Han pekar för sina stora apostlarna på de små barnen som leker i rännstener. Han pekar på människor som man ofta går förbi, inte räknar med och inte ser. Vadhelst ni har gjort mot en av dessa mina minsta….

Samtalet med en rike mannen tog lång tid. Han lyssnade, frågade, var märkligt berörd. Vi fick också be med honom.

När han gick sa han i dörröppningen: Nu först begriper jag hur roligt det är att vara multimiljardär …

Efterspel: Multimiljardären fick lära sig adressen till <http://www.bibelskolan.com/> där han blev en trogen student och blev flitig Ordbrukare. Han som aldrig hållit i en spade grävde nu flitigt i Ordet. Hans anställda hittade en ny glädje i sitt arbete. Och tiggarna tog han emot med stor kärlek. Postgirokontona till www.bibelskolan.com (402 30 79-9), till Martyrkyrkans vänner (108 58 77-7), till Oasrörelsen (79 08 90-8) till Credo (15 29 59-3) och till många andra fylldes och spred glädje.

Att denna himmelska livsstil skall drabba oss, därom ber vi nu då vi sjunger:psalm 581, vers 4.

Du Ordbrukare Fick Jesu ord i dagens text dig att grubbla en del?
Då kan du kanske svara på följande frågor:

1. Vad är en förvaltare?
2. Varför är det så bra att vara enfaldig?
3. På förvaltarkursen fick du lära dig 2 Tim 4:5. Kommer du ihåg?
4. Berätta om den rike mannen och hans ohederlige förvaltare.
Varför fick han beröm?
5. Vad menar Jesus då han säger till oss:
Ja, jag säger er: använd den ohederliga mammon till att skaffa er vänner som tar emot er i evighetens hyddor när mammon lämnar er i sticket.
6. Du presenterades för en advokat – den helige Ande. Varför kallas han advokat och vilka 4 ting vill han lära dig?
7. Vad hände med multimiljadären sedan han fått ett samtal med Jesus?

Ur bibelskolans skattkammarePå Nyfikenhetsvandring nr 54 får vi veta hur man byter samtalspartner.